

Podklad k bodu 5: Dvojazyčné užívání správních názvů v obcích obývaných polskou národnostní menšinou

Polština na území České republiky požívá vyšší, rozšířený režim ochrany podle části III Charty, a to na základě 35 konkrétních závazků, které Česká republika přijala pro okresy Frýdek-Místek a Karviná. Konkrétně článek 10 odst. 2 písm. g) se přímo vztahuje na činnost obcí v souvislosti s dvojitým označováním. Podle něj, *pokud jde o orgány místní nebo regionální veřejné správy, na jejichž území je vzhledem k počtu obyvatel užívajících regionální nebo menšinový jazyk opodstatněné přijetí níže uvedených opatření, se smluvní strany zavazují, že dovolí a/nebo budou podporovat, aby se užívaly nebo přijaly tradiční a správné formy místních názvů v regionálních nebo menšinových jazycích, v případě potřeby vedle názvu v úředním jazyce (úředních jazycích).*

Dle § 29 odst. 2 zákona o obcích platí, že *v obci obývané příslušníky národnostních menšin se název obce, jejích částí, ulic a jiných veřejných prostranství a označení budov státních orgánů a územních samosprávných celků uvádějí též v jazyce národnostní menšiny, jestliže se v posledních dvou sčítáních lidu hlásilo k této národnosti vždy alespoň 10 % občanů obce, pokud o to požádají zástupci příslušné národnostní menšiny prostřednictvím výboru pro národnostní menšiny (§ 117 odst. 3) a pokud ten svým usnesením návrh doporučí, anebo pokud o to písemně požádá spolek, který podle stanov zastupuje zájmy příslušné národnostní menšiny) a který ke dni podání žádosti působí alespoň 5 let na území obce.*

Podle posledních dvou sčítání lidu (z roku 2011 a roku 2021) byl podíl občanů hlásících se k jiné než české národnosti v některých obcích vyšší než 10 %, čímž byla splněna jedna ze základních podmínek pro zavedení označení v jazyce dané národnostní menšiny, v tomto případě v polštině (viz [Metodika k posuzování podílu občanů hlásících se k jiné národnosti než české pro ustavení výborů pro národnostní menšiny a pro označování ulic v jazyce národnostní menšiny](#))

Dalšími podmínkami pro zavedení takového označení je pak podání žádosti o dvojazyčné označení prostřednictvím výboru pro národnostní menšiny (nebo příslušným spolkem).

Pro systematický rozvoj této věci je Radě vlády pro národnostní menšiny předkládán tento materiál, který navrhuje ideální stav označování dvojazyčnými názvy v daných obcích. V ideálním případě by měla daná obec zajistit:

1. Označení obce a veřejných budov

- vjezdové a výjezdové označení obce,
- označení ulic a místních částí,
- označení obecního úřadu,
- označení kulturního domu, knihovny, muzea, sportovišť,
- uvítací tabule a informační panely.

2. Turistické a informační materiály

- turistické informační tabule,
- naučné stezky,
- publikace o historii obce,
- propagační materiály,
- mapy vydávané obcí.

3. Elektronická komunikace

- webové stránky obce,
- informační letáky,
- sociální síť obce,
- elektronické informační systémy.

4. Kulturní a společenské akce

- dvojjazyčné pozvánky,
- plakáty,
- programy kulturních akcí,
- obecní zpravodaj.

Existují i další místa, kde by mělo dvojjazyčné označení ideálně existovat. Tato místa však již vyžadují (zpravidla) spolupráci s dalšími subjekty. Jedná se o označování:

1. Veřejná doprava

- Autobusové zastávky
- Železniční stanice a zastávky

2. Turistické značení

3. Památky a chráněná území

Návrh usnesení:

Rada vlády pro národnostní menšiny:

I. **doporučuje** obcím, které splňují podmínky pro užívání polštiny jako jazyka národnostní menšiny, aby při splnění zákonných podmínek zajistily dvojjazyčné označování v českém a polském jazyce a podporovaly využívání polštiny ve veřejném prostoru,

II. **žádá** zmocněnkyni vlády pro lidská práva, aby vedla jednání s dotčenými obcemi, zástupci polské národnostní menšiny a dalšími relevantními subjekty o možnostech rozšíření dvojjazyčného označování a užívání polštiny ve veřejném prostoru,

III. **doporučuje** Ministerstvu vnitra, aby poskytovalo obcím metodickou podporu při uplatňování § 29 odst. 2 zákona o obcích a v rámci své zákonné působnosti věnovalo pozornost jeho naplňování,

IV. **ukládá** sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny, aby spolupracoval na plnění tohoto usnesení.